

2023 он

ГАРЧИГ

ОРШИЛ.....	2
1. Төслийн товч танилцуулга.....	3
1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл.....	3
1.2 Төслийн хүчин чадал, техник технологи.....	4
1.3 Төслийн нийгэм, эдийн засгийн үр өгөөж.....	8
2. Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, түүний эрсдэлээс сэргийлэх шаардлагууд.....	9
2.1 Импортлох, худалдах, ашиглахад тавигдах нийтлэг шаардлага.....	9
2.2 Хадгалахад тавигдах үндсэн шаардлага.....	9
2.3 Тээвэрлэхэд тавигдах үндсэн шаардлага.....	10
2.4 Устгахад тавигдах үндсэн шаардлага.....	10
3. Төслийн эрсдэлийн үнэлгээ, менежмент.....	11-13
4. Байгаль орчны менежментийн тухайн жилийн төлөвлөгөөний гол зорилт	14
4.1 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	15-16
4.2 Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө.....	17
4.3 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө.....	18
4.4 БО-ний менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ.....	19
4.5. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр.....	20
ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ	
Зураг 1 Төслийн байршлын зураг.....	3
Зураг 2 Бараа бүтээгдэхүүн борлуулж буй дэлгүүр.....	4
Зураг 3 Химийн бодисын агуулах зураг.....	8
ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ	
Хүснэгт 1 Тусгай зөвшөөрлөөр нэвтрүүлдэг тест газнуудын жагсаалт.....	7
Хүснэгт 2 Тусгай зөвшөөрлөөр нэвтрүүлдэг бусад бодисын жагсаалт	7
Хүснэгт 3 Хор уршгийн үнэлгээний шалгуур.....	11
Хүснэгт 4 Магадлалын үнэлгээний шалгуур.....	12
Хүснэгт 5 Эрсдэлийн үнэлгээний матриц.....	12
Хүснэгт 6 Эрсдэлийн түвшин.....	12

ОРШИЛ

“Пи Эс Си” ХХК нь “Химийн бодис импортлох, худалдаалах, химийн бодисын агуулах ” төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд учруулах сөрөг нөлөөллийг тодорхойлох, түүнийг бууруулах, арилгах арга хэмжээ, шаардагдах хөрөнгө зардлыг төлөвлөх мөн химийн бодис агуулах явцад мөрдөж ажиллах байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр боловсруулах зайлшгүй шаардлагатай болсон юм.

Уг ажлыг гүйцэтгэхдээ Байгаль орчныг хамгаалах, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын тухай болон, химийн хорт болон аюултай бодистой холбогдох хуулиуд, Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2014 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн А-05 дугаар тушаалаар баталсан Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын тухайн жилд хэрэгжүүлэх “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн Сайд, Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын 2009 оны 2 дугаар сарын 03-ны өдрийн 28/40/29 дүгээр хамтарсан тушаалаар баталсан “Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам” зэргийг болон 2018 оны байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээг үндэслэн боловсруулав.

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн ерөнхий мэдээлэл

Төслийн нэр. “Химийн бодис импортлох, худалдаалах, химийн бодисын агуулах”

Төслийн ангилал. Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тухай хуулийн дагуу уг төсөл нь үйлчилгээний төслийн ангилалд хамаарна.

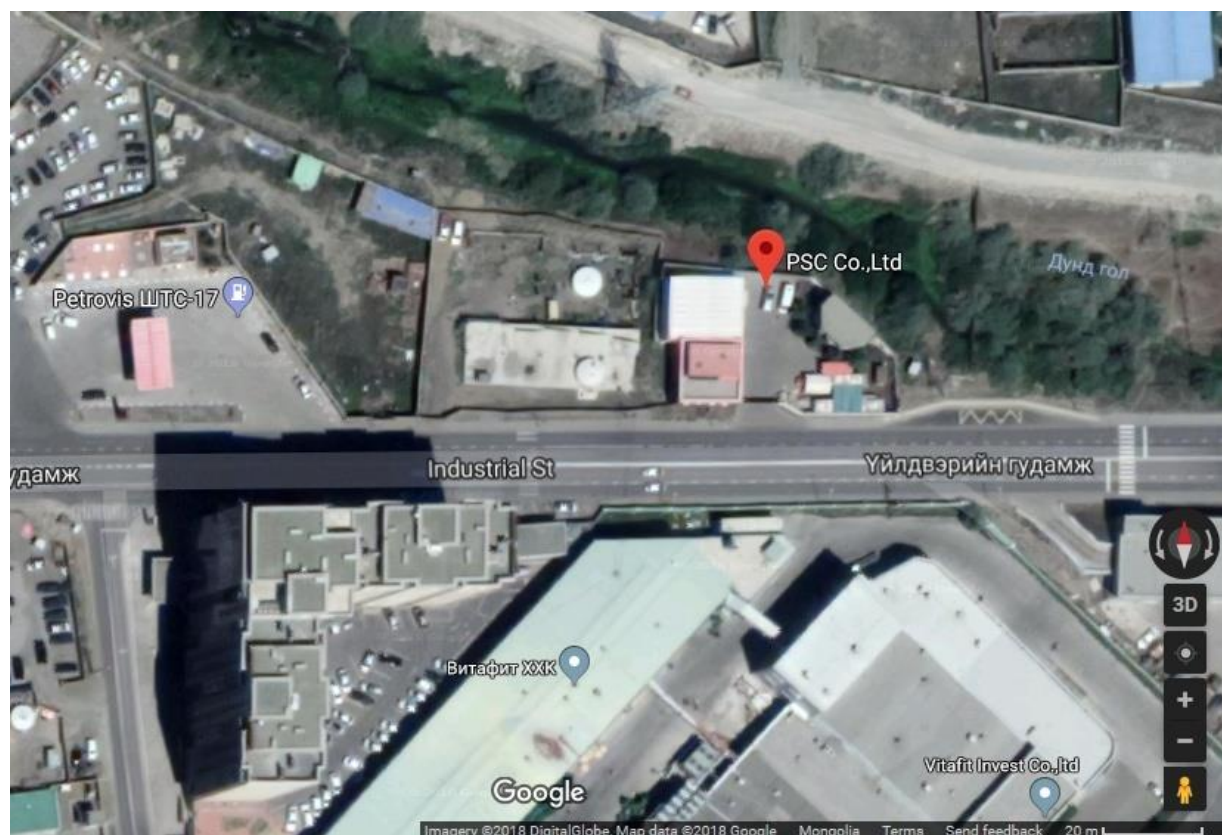
Төсөл хэрэгжүүлэгч. “Пи Эс Си” ХХК

Улсын бүртгэлийн дугаар: 9019021042

Регистрийн дугаар: 2822733

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг. Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 3-р хороо, Үйлдвэрийн гудамж, 68/1 тоот Утас: 7575-4584

Төслийн байршил. Улаанбаатар хотын Хан-Уул дүүргийн 3-р хорооны нутаг дэвсгэрт, Нийслэлийн засаг даргын 2018 оны А/839 тоот шийдвэр, газар ашиглах эрхийн 000346130 тоот гэрчилгээгээр олгогдсон 1105 м² талбай. Төслийн байршлыг доорх зурагт харуулав.



Зураг 1. Төслийн байршлын зураг

Төслийн зорилго. Швейцарын “Hilti”, “Leica”; ХБНГУ-н “Draeger”, “Testo”, “Elora” зэрэг фирмүүдийн барилга, уул уурхайн зориулалттай багаж болон хувь хүний хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны багаж, тоноглол хэрэгслүүд ба бусад барилгын холбогдолтой бүхий л бүтээгдэхүүнүүдийг импортолж, худалдан борлуулах.

1.2. Төслийн хүчин чадал, техник технологи

Хүчин чадал. Төсөл нь одоогийн байдлаар 21 ажилтантай өөрийн эзэмшлийн 2 давхар үйлчилгээний байртай бөгөөд нэг давхарт нь хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах болон бусад барилга байгууламжтай холбоотой бараа материал борлуулах дэлгүүр ажиллуулж байна.



Зураг 2. Бараа бүтээгдэхүүн борлуулж буй дэлгүүр

ХБНГУ-ын 100%-ийн хөрөнгө оруулалттай “Пи Эс Си” ХХК нь 2004 оны 4-сарын 8-нд байгуулагдан үйл ажиллагаагаа эхэлсэн ба Швейцарын “Hilti”, “Leica”; ХБНГУ-н “Draeger”, “Testo”, “Eloga” зэрэг фирмүүдийн барилга, уул уурхайн зориулалттай багаж болон хувь хүний хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны багаж, тоноглол хэрэгслүүд ба бусад барилгын холбогдолтой бүхий л бүтээгдэхүүнүүдийг импортолж, худалдан борлуулах үйл ажиллагааг явуулж байна. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь цухас дурдахад дараах нэр төрлийн бараа бүтээгдэхүүнийг импортолж хэрэглэгчдэд нийлүүлж байна. Үүнд:

HILTI

Hilti брэнд нь гар болон цахилгаан багаж оруулж ирэхээс гадна химийн сайн чанарын бэхэлгээний шингэн тэлэгчүүд буюу бетонд арматур төмөр анкерлагч шаваас, чигжээс, силикон зэргийг дараах нэр төрлөөр оруулж ирдэг: HIT-RE 500, HIT HY-200, галаас тусгаарлах бүтээгдэхүүнүүд, барилгын химийн материал гэх мэт бүтээгдэхүүнийг нийлүүлдэг.

DRAEGER



Test gas: DRAEGER -т хувь хүний ажлын аюулгүй орчин, хөдөлмөр хамгаалалд зориулагдсан аливаа хорт хий, агаарын болон хүчилтөрөгчийн дутмаг орчныг урьдчилан мэдрэгч, илрүүлэгч олон төрлийн багажууд байдаг. Түүнээс гадна замын цагдаагийнханд өргөнөөр хэрэглэгддэг хүний цусан дахь согтуурлын хэмжээг маш богино хугацаанд илрүүлэгч Alcotest мөн дээрх багажийн тоонд багтдаг. Эдгээр багажуудад 6 сараас 1 жил тутамд тохиргоо хийгдэх зайлшгүй шаардлагатай байдаг ба үүнд нэн хэрэгцээтэй тест хийнүүдийг бид импортолдог.

Тест газ болон багажийг зориулалтын холбогчоор хооронд нь холбон ашиглах зааврын дагуу тохиргоог хийж шалгана.

Draegersorb: BG4 хэмээх амьсгалын аппарат нь хүчилтөрөгчийн дутмаг орчинд ажилладаг хүмүүст зориулагдсан ба Draegersorb гэгч бодис нь энэхүү амьсгалын аппаратын амьсгалаас гарах нүүрсхүчлийн хийг шингээн авч цэвэр агаараар амьсгалах боломжийг хангах зориулалттай бүтээгдсэн юм.

Дээр дурдсан багажуудын зөв ажиллагааг хянах болон тохируулах зориулалттай (Calibration gas) тест газууд, BG4 амьсгалын аппаратын амьсгалаас гарах нүүрсхүчлийн хийг шингээн авч цэвэр агаараар амьсгалах боломжийг хангах зориулалттай Draegersorb бодис мөн бусад цэвэрлэгээний болон ариутгалын бодисуудыг хэрэглэгчийн захиалгаар Монгол улсад импортлон худалдаалж байна.

№	Монгол нэр	Англи нэр	Найрлага / Томьёо	Олон улсын дугаар (CAS number)
Алкогол тестер болон хорт хий илрүүлэгч багажуудад тохиргоо хийх зориулалт бүхий Тест газнууд				
1	Устөрөгч /агаар	Hydrogen	H ₂ /Air	1333-74-0
2	Хүхэрт устөрөгч/ азот	Hydrogen Sulphide in nitrogen	H ₂ S/N ₂	7783-06-4
3	Азот	Nitrogen	N ₂	7727-37-9
4	Азотын оксид/ азот	Nitrogen Monoxide in nitrogen	NO /N ₂	10102-43-9
5	Азотын 2ч исэл /азот	Nitrogen Dioxide in nitrogen	NO ₂ /N ₂	10102-44-0
6	Азотын 2ч исэл /агаар	Nitrogen Dioxide in air	NO ₂ /air	10102-44-0
7	Аммиак /азот	Ammonia in nitrogen	NH ₃ /N ₂	7664-41-7
8	Хүхрийн давхар исэл /азот	Sulfur Dioxide in nitrogen	SO ₂ /N ₂	7446-09-5
9	Хүхрийн давхар исэл /агаар	Sulfur Dioxide in air	SO ₂ /air	7446-09-5
10	Нүүрсхүчлийн хий /азот	Carbon Dioxide in nitrogen	CO ₂ /N ₂	124-38-9
11	Нүүрсхүчлийн хий /агаар	Carbon Dioxide in air	CO ₂ /air	124-38-9
12	Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл /азот	Carbon Monoxide in nitrogen	CO /N ₂	630-08-0
13	Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл /агаар	Carbon Monoxide in air	CO /air	630-08-0
14	Хүчилтөрөгч /азот	Oxygen in nitrogen	O ₂ /N ₂	7782-44-7
15	Бутадиен /агаар	1,3-Butadiene in air	C ₄ H ₆ /air	106-99-0
16	Изобутан /агаар	Isobutylene in air	C ₄ H ₈ /air	115-11-7
17	Метан	Methane	CH ₄	74-82-8
18	Метан /азот	Methane	CH ₄ /N ₂	74-82-8
19	Метан /агаар	Methane	CH ₄ /air	74-82-8
20	Согтолтын тун илрүүлэгч багажийн үйл ажиллагаа хянагч /азот	Gas mixture in nitrogen	C ₂ H ₅ OH /N ₂	64-17-5
21	Хлор /азот	Chlorine in nitrogen	Cl ₂ /N ₂	7782-50-5

22	Цианид илрүүлэгч багажийн үйл ажиллагаа хянагч /азот	Cyanide in nitrogen	HCN /N2	74-90-8
23	Хлорт устөрөгч /азот	Hydrogen chloride in nitrogen	HCl /N2	7647-01-0
24	Фосфин /азот	Phosphine in nitrogen	PH3 /N2	7803-51-2
25	Холимог хий /азот	Gas mixture in nitrogen	CH4, H2S, CO, CO2, O2 /N2	7783-06-4 630-08-0 124-38-9 74-82-8 7782-44-7 7727-37-9
26	Холимог хий /азот	Gas mixture in nitrogen	CO, CO2, O2 /N2	630-08-0 124-38-9 7782-44-7
* Жич: (1-26) Эдгээр хийнүүд дангаар болон хийн холимгоор захиалагчийн хүсэлтийн дагуу импортлогдоно.				

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрлөөр нэвтрүүлдэг тест хийнүүдийн жагсаалт

Шохойн чулуу /Нүүрсхүчлийн хий шингээгч/				
1	Шохойн чулуу (Нүүрсхүчлийн хий шингээгч)	Draegersorb, Soda Lime (CO ₂ Absorber)	Calcium hydroxide	1305-62-0
			Sodium hydroxide	1310-73-2
			Water	7732-18-5

Хүснэгт 2. Тусгай зөвшөөрлөөр нэвтрүүлдэг бусад бодисын жагсаалт

Төсөл хэрэгжүүлэгч “Пи Эс Си” ХХК нь энэхүү тест хийнүүдийг хэрэглэгчдийн захиалсан хэмжээгээр нь импортлон нийлүүлэх бөгөөд эдгээр бодисуудын жилд импортлох хэмжээ нь хэрэглэгчийн эрэлт, хэрэгцээнээс хамааран янз бүр юм.

Химийн бодис хадгалах агуулах.

“Пи Эс Си” ХХК нь импортоор оруулж ирсэн химийн бодисуудыг Хан-Уул дүүргийн 3-р хороонд байрлах өөрийн компанийн агуулахад хадгалдаг.



Зураг 3. Химийн бодисын агуулах

Ажилчдын хөдөлмөр хамгаалал. “Пи Эс Си” ХХК нь бараа бүтээгдэхүүний ачилт, буулгалт, тээвэрлэлтийн үеийн ажилчдад хөдөлмөр аюулгүй байдлын хувцсаар хангаж хөдөлмөрийн дотоод журмыг ажилчид мөрдөж байгаа эсэхэд байнга хяналт тавьж ажиллаж байна. Бид ажилчдын эрүүл хооллолт, хөдөлмөрийн аюулгүй байдалд зориулсан төсөв баталдаг бөгөөд үүнд байнга анхаарал тавин ажилладаг.

1.3. Төслийн нийгэм, эдийн засгийн үр өгөөж

“Пи Эс Си” ХХК-ийн дээрх төсөл хэрэгжсэнээр 21 хүнд ажлын байр бий болж барилга, уул уурхайн салбарт ажилчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдал хангагдаж улмаар тухайн төслийн тогтвортой үйл ажиллагаа явуулах таатай нөхцөл бүрдэхээс гадна улсын төсөвт тодорхой хэмжээний татвар төлөгдөж, орон нутгийн ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болно.

2. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ, ТҮҮНИЙ ЭРСДЭЛЭЭС СЭРГИЙЛЭХ ШААРДЛАГУУД

Төсөл нь химийн хорт болон аюултай бодисыг импортлох, хадгалах, худалдах, тээвэрлэх, устгах явцад хүний эрүүл мэнд, байгаль орчин, мал, амьтанд учруулах сөрөг нөлөөлөл болон эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, учирсан хор уршгийг арилгах арга хэмжээг өөрийн зардлаар авч хэрэгжүүлнэ. Химийн хорт болон аюултай бодистой харьцах ажиллагсдыг сургалтад (бодис бүрийн хор аюулын лавлах мэдээлэл, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа, болзошгүй ослын үед авах арга хэмжээ г.м) хамруулж, гарын үсэг зуруулсны дараа ажиллуулах ба сургалтад хамрагдаагүй тохиолдолд химийн бодистой ажиллахыг хориглоно.

Болзошгүй аюул, ослын үед ашиглах зориулалтын бүрэн ажиллагаатай гал унтраах багаж хэрэгсэл, хор саармагжуулах бодис, уусмалыг ажлын байранд байрлуулах ба химийн бодистой харьцах ажиллагсад арьс, нүд болон амьсгал хамгаалах зориулалтын, стандартын шаардлага хангасан хүн нэг бүрийн хамгаалалтын хэрэгслээр хангагдсан байх ёстой.

2.1. Импортлох, худалдах, ашиглахад тавигдах нийтлэг шаардлага

Химийн хорт болон аюултай бодис импортлох, худалдах, ашиглахад эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрөл авсан байх шаардлагатай бөгөөд зөвшөөрөл авахдаа дараахь мэдээлэл бүхий материалуудыг бүрдүүлнэ:

- Бодисын нэр, томьёо;
- Худалдааны болон техникийн нэр;
- Олон улсын бүртгэлийн дугаар;
- Импортлох тоо хэмжээ;
- Хор аюулын лавлах мэдээлэл;
- Үйл ажиллагаа явуулах ажлын байрын дүгнэлт;
- Тухайн бодис, түүний хольц, хаягдлыг устгах аргачлал, тээвэрлэх арга г.м.

2.2. Хадгалахад тавигдах үндсэн шаардлага

- Химийн хорт болон аюултай бодисыг түүний онцлог шинж чанарыг нь харгалзан зориулалтын тусгай агуулахад хадгалах;
- Химийн хорт болон аюултай бодисыг тухайн бодисын хор аюулын лавлах мэдээлэлд заасан зааврын дагуу хадгалах;
- Хадгалж байгаа химийн хорт болон аюултай бодисын сав, баглаа боодол нь тухайн бодисын нэр, анхааруулах тэмдэг, аюулын шинж чанарыг тод, томруун бичсэн хаяг шошготой байх;

2.3. Тээвэрлэхэд тавигдах үндсэн шаардлага

- Химийн хорт болон аюултай бодисыг техникийн болон аюулгүйн шаардлага хангасан тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэх бөгөөд уг тээврийн хэрэгсэлд анхааруулах тэмдэг, аюулын шинж чанарын тухай санамж байрлуулах;
- Химийн хорт болон аюултай бодисыг тухайн бодисын хор аюулын лавлах мэдээлэлд заасан зааврын дагуу тээвэрлэх;
- Тээвэрлэлтийн үед ачаа унах, сав баглаа боодол цоорох, эвдэрч гэмтэх, холилдохоос урьдчилан сэргийлж, хөдөлгөөнгүй сайтар бэхэлж ачих;
- Химийн хорт болон аюултай ачаа тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн хурд 25-30 км/цагаас хэтрэхгүй, 2 тээврийн хэрэгслийн хоорондын зай 50 метрээс багагүй байх;
- Химийн хорт болон аюултай бодисын хайрцаг сав нь гэмтэлтэй, тээврийн хэрэгсэл бүрэн бус, бичиг баримт зөрчилтэй, анхааруулга, тэмдэг тэмдэглээгүй нөхцөлд тээвэрлэлт хийхгүй байх;
- Химийн хорт болон аюултай бодисыг тээвэрлэх тээврийн хэрэгслийн жолооч болон түүнийг дагалдан явах ажилтанд химийн бодис бүрийн хор аюулын лавлах мэдээлэл, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа зэргийг танилцуулж, гарын үсэг зуруулсан байх;
- Тээвэрлэлтийн явцад болзошгүй аюул учирсан тохиолдолд үүссэн хор уршгийг арилгах зориулалтын багаж хэрэгсэл, саармагжуулах бодис, уусмалыг тээврийн хэрэгсэлд бэлэн байлгах;

2.4. Устгахад тавигдах үндсэн шаардлага

- Химийн бодисын хаягдал устгах цэг, талбайн байршлыг тухайн орон нутгийн хөгжлийн хэтийн төлөв, төв суурин газрын ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан нутаг дэвсгэрийн байгаль орчны суурь нөхцөл байдлыг үндэслэн тогтоох ба байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ хийлгэсэн байх;
- Ус сувгийн хоолой, зоорь хонгил гэх мэт их хэмжээний даралтат сав аюултай байх магадлалтай орчинд хаяхгүй байх;
- Химийн хорт болон аюултай бодисыг тухайн бодисын хор аюулын лавлах мэдээлэлд заасан зааврын дагуу хадгалах;

3. ТӨСЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ, МЕНЕЖМЕНТ

Төслийн химийн бодисын эрсдэлийн үнэлгээний гол зорилго нь төслийн худалдаалж буй химийн бодисуудаас байгаль орчинд учруулах сөрөг нөлөөллийг тодорхойлох, түүнийг бууруулах, арилгах арга хэмжээ, шаардагдах хөрөнгө зардлыг төлөвлөх, мөн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр боловсруулах зэрэг юм.

“Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай” хуулиар онцгой хортой, аюултай бодисыг тээвэрлэх, импортлох, хадгалах, худалдах, хэрэглэх, хэрэглээний шаардлага хангахгүй болсон үлдэгдэл хаягдлыг устгах үйл ажиллагааг Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр зохицуулахаар хуульчилсан байдаг. Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайд, Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын 2009 оны 02 сарын 03-ний өдрийн 28/40/29 дүгээр хамтарсан тушаалын хоёрдугаар хавсралтаар батлагдсан “Химийн хорт ба аюултай бодисын эрсдэлийн үнэлгээ хийх журам”-ын дагуу тухайн бодис болгоны физик химийн шинж чанар, хор аюулын ангилал, учруулах аюул, хордлогын шинж тэмдэг, түүнээс урьдчилан сэргийлэх, аюулыг арилгах арга хэмжээ, бодисыг тээвэрлэх, хадгалах, саармагжуулах, ашиглах, хамгаалах хэрэгсэл, анхны тусламж үзүүлэх, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын талаар доорх байдлаар авч үзэв. Мөн агуулахын хэмжээнд үүсэж болзошгүй эрсдэлийг нэгтгэж дараах хүснэгтээр харуулав.

Хүснэгт 3. Хор уршгийн үнэлгээний шалгуур

Зэрэглэл	Уршиг	Эрсдэлд өртөгч ба эрсдэлийн тодорхойлолт		Уршгийг бууруулах, арилгах шийдэл
		Хүн ам	Эд хөрөнгө	
I	Ялимгүй	Химийн бодист хордохгүй	Хохиролд өртөхгүй	Тусгай хамгаалах төхөөрөмж болон хамгаалалтын хувцас шаардлагагүй
II	Бага	Химийн бодист хордсон нөхцөлд анхны тусламжаар эдгэрнэ	Бага зэрэг хохиролд өртөнө	Эрсдэл үүссэн нөхцөлд анхны тусламжаар шийдэх шаардлагатай
III	Дунд	Химийн бодист хордсон нөхцөлд эмнэлгийн тусламж шаардлагатай	Дунд зэрэг хохиролд	Анхны тусламж болон эмнэлгийн тусламж авах
IV	Их	Химийн бодист хордох, түлэгдэх зэргээс болж хөдөлмөрийн чадвараа алдах	Төсөл хэрэгжүүлэгч эд хөрөнгө болон мөнгөөрөө хохирно	Анхны тусламж, эмнэлэг, онцгой байдал болон бусад байгууллагуудын тусламж авах
V	Маш их	Химийн бодист хордож амь насаа алдах	Төсөл хэрэгжүүлэгч маш их хэмжээний хохирол амсах	Анхны тусламж, эмнэлэг, онцгой байдал болон бусад байгууллагуудын тусламж авах

Хүснэгт 4. Магадлалын үнэлгээний шалгуур

Зэрэглэл	Магадлал	Эзлэх хувь	Эрсдэлийн тодорхойлолт
I	Бараг болохгүй	<5	Гаднын ямар нэгэн нөлөөгөөр эрсдэл үүсэж магадгүй.
II	Магад болохгүй	5-20	Химийн бодисыг ачиж, буулгах үед ажилчдын хариуцлагагүй байдал, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаагүйгээс үүсэж болзошгүй эрсдэл.
III	Болзошгүй	20-50	Химийн бодисын тээвэрлэлт, хадгалалт, ачиж буулгах үед химийн бодистой харьцах дүрэм, журмыг баримталгаагүйн улмаас үүсэж болзошгүй эрсдэл.
IV	Магад болох	50-70	Агуулахын бараг бүх шат дамжлагад эрсдэлтэй байж болзошгүй.
V	Лавтай болох	70-100	Төсөл хэрэгжих бүх шатанд эрсдэлтэй.

Химийн бодисын агуулах нь хор уршгийн үнэлгээний шалгуураар II зэрэглэлд хамаарах ба эрсдэл үүссэнээр байгаль орчин, хүн амын эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөллийн уршиг нь дунд зэрэг байна. Харин эрсдэл үүссэн тохиолдолд агуулахын ажилчид хордох бөгөөд анхны тусламж болон эмнэлгийн тусламж шаардлагатай болно. “Пи Эс Си” ХХК нь химийн бодистой харьцах аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан тохиолдолд энэхүү эрсдэл үүсэхгүй байх бүрэн боломжтой юм.

Мөн магадлалын үнэлгээний шалгуураар II зэрэглэлд хамаарах бөгөөд эрсдэл үүсэх магадлалтай. Энэхүү эрсдэл нь химийн бодисын тээвэрлэлт, хадгалалт, ачиж буулгах үед ажилчдын хариуцлагагүй байдал, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаагүйн улмаас үүсэх магадлалтай юм.

Хүснэгт 5. Эрсдэлийн үнэлгээний матриц

Магадлал	Үр дагавар				
	Ялимгүй	Бага	Дунд	Их	Гамшиг
Бараг болохгүй	L	L	M	M	H
Магад болохгүй	L	M	M	H	H
Болзошгүй	L	M	H	H	E
Магад болох	M	M	H	E	E
Лавтай болох	M	H	H	E	E

Хүснэгт 6. Эрсдэлийн түвшин

Эрсдэлийн түвшин	Удирдлага, зохион байгуулалт
L бага эрсдэл	Төсөл хэрэгжүүлэгчийн дотоод үйл ажиллагааны журмаар зохицуулж болох
M дунд эрсдэл	Төсөл хэрэгжүүлэгч хариуцах ба болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй байх
H их эрсдэл	Төсөл хэрэгжүүлэгч болон орон нутгийн захиргаа анхааран ажиллах шаардлагатай

Е гамшгийн хэмжээнд хүрсэн эрсдэл

Төсөл хэрэгжүүлэгч, нийслэлийн мэргэжлийн хяналтын газар, нийслэлийн онцгой байдлын газар зэрэг байгууллагууд анхааран ажиллах шаардлагатай.

“Пи Эс Си” ХХК нь химийн бодистой аюулгүй ажиллах дүрэм баримтлаагүй, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаагүй тохиолдолд төслөөс гарч болзошгүй эрсдэл дунд зэрэг (М) байна. Энэхүү үүсэж болзошгүй эрсдэлийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэхийн тулд төсөл хэрэгжүүлэгч бид өөрийн гэсэн төлөвлөгөө хөтөлбөр боловсруулан цаашид анхааран ажиллах шаардлагатай юм. Мөн эрсдэл үүссэн тохиолдолд төсөл хэрэгжүүлэгч хариуцах бөгөөд орон нутгийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагуудад яаралтай мэдэгдэн үүссэн сөрөг нөлөөллийг арилгах арга хэмжээг нэн даруй зохион байгуулах шаардлагатай.

4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилготой билээ.

“Пи Эс Си” ХХК нь байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээг иж бүрэн хамруулж, Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгийг жил бүрийн төсөв, төлөвлөгөөндөө тусган энэхүү төлөвлөгөөг боловсруулсан болно.

4.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ	НӨЛӨӨЛНИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЗӨВЛӨМЖ	ХАМРАХ ХҮРЭЭ	ХЭРЭГЖҮҮЛ ЭХ ХУГАЦАА	ХАРИУЦАН ХЭРЭГЖҮҮ ЛЭГЧ	НИЙТ ЗАРДАЛ /төг/	БАРИМТЛАХ ХУУЛЬ, ДҮРЭМ СТАНДАРТ
АГААР ОРЧИН						
АГУУЛАХЫН ДОТОР ОРЧНЫ АГААРЫН БОХИРДОЛТ ҮҮСЭХ	Агуулахад суурилуулсан агааржуулах төхөөрөмжийг тогтмол ажиллуулах, ажиллагааг бүрэн эсэхийг шалгах	Агуулах	Тогтмол	Пи Эс Си ХХК	-	
	Хадгалагдаж буй хийнүүдийн ууршилтад өөрсдийн төхөөрөмжөөр байнга хяналт тавьж байх	Агуулах	Тогтмол	Пи Эс Си ХХК	-	Агаарын ба агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, MNS 0017-2-3-16:1998 (хүн ам суурьшсан хэсгүүдэд) Бензин хөдөлгүүрт MNS 5013:2003 Дизель хөдөлгүүрт MNS 5014:2003 /ЗГ-ын 2009 оны 351 дүгээр тогтоолын хавсралт –Ус ашигласаны төлбөрийн хувь хэмжээ/ / БО-ны сайдын 1995 оны 153 дугаар тушаалын хавсралт 4 –“ Зүлэг, талбайн усалгааны түр норм/
ГАДНА ОРЧИНД	Автобусны жолоочид болон замын хөдөлгөөнд оролцож буй жолооч, явган иргэд Дунд голын эрэгт бие засч орчныг нь ихээр бохирдуулж байгааг зогсоохын тулд Дунд голын эрэг дагуу Дэлгэр хотхоны автобусны буудлын ард амьд хашлага хийж дунд голын эргийг бохирдуулахаас хамгаалах	Компанийн орчны 50 м газарт	Жилд 1 удаа	Пи Эс Си ХХК	200 000	
	Тоосжилт ихтэй үед тоосжилтыг бууруулж зам талбай услах	Компанийн эзэмшил газар	Тухай бүр	Пи Эс Си ХХК	50 000	
ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ						

ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ ЭВДРЭЛД ОРОХ, ХОГ ХАЯГДАЛ, ТЕХНИКИЙН ШАТАХ ТОСЛОХ МАТЕРИАЛААР ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ БОХИРДОХ	Хатуу хог хаягдлыг тогтмол хугацаанд зөөвөрлөж байх	Компанийн эзэмшил газар	Тогтмол	ХУД ТҮК		Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, БОНБУ тухай хууль, Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль MNS 5850:2008 Хөрс бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ Энэ стандартаар Монгол орны нутаг дэвсгэр дээрх хөрсөнд агуулагдаж болох бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх (хүлцэх) дээд хэмжээг тогтоох бөгөөд тус стандартад заасан хэмжээнээс давсан тохиолдолд тухайн хөрсийг бохирдолд орсон гэж үзнэ. MNS 5916 : 2008 Газар шорооны ажлын үед үржил, шимт хөрс хуулалт, хадгалалт
ХЭРЭГЛЭЭНИЙ АШИГЛАСАН УСЫГ ХӨРСНИЙ БОХИРДОЛ ҮҮСЭХЭЭС СЭРГИЙЛЭХ	Ахуйн зориулалттай хэрэглэсэн шингэн хаягдлыг соруулж зөөвөрлүүлэх	Компанийн эзэмшил газар	Тогтмол	Рээжил ХХК	2 400 000	
УРГАМЛАН НӨМРӨГ						
УРГАМЛАН НӨМРӨГ ДОРЙТОХ	“Тэрбум мод тарих үндэсний хөдөлгөөн”-нд үргэлжлүүлэн оролцож хавар, намар 2 удаа мод тарих	УБ хотын захирагчийн албаны зааж тогтоосон газарт	2023 онд 2 удаа	Пи Эс Си ХХК	2 000 000	Байгаль орчны багц хууль, Байгалийн ургамлын тухай хууль
УСНЫ НӨӨЦ ЧАНАР						
УСНЫ НӨӨЦ ХОМСДОХ	Булгийн хашаа эвдрэл гэмтэл гарвал сэргээн засах, тордох	СХД, 42р хороо, 3үүн салааны лагерт байдаг Хустайн амны булаг	2023 онд 1 удаа	Пи Эс Си ХХК	500 000	
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний нийт зардал 5 100 000						

4.2. Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

АРГА ХЭМЖЭЭ	ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	ХАМРАХ ХҮРЭЭ	ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХУГАЦАА	ХАРИУЦАН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ	НИЙТ ЗАРДАЛ /төг/	БАРИМТЛАХ ХУУЛЬ, ДҮРЭМ СТАНДАРТ
СУРГАЛТ, ЗААВАРЧИЛГАА	Химийн бодистой харьцах, тээвэрлэхэд зөв зохистой ажиллах сургалт, зааварчилгаа өгөх	Агуулах орчимд, хэрэглэгчид хүргэх замд	Тогтмол	Пи Эс Си ХХК	-	ХАБЭА тухай хууль
ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ХӨДӨЛГӨӨН ХЯНАХ	Химийн бодис тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгсэлд суулгасан GPS хянах	Компанийн тээврийн хэрэгсэл	Тогтмол	Пи Эс Си ХХК	1 800 000	
ХИМИЙН БОДИСЫН АГУУЛАХ ШАЛГАХ	Камержуулалт, гэрэлтүүлэг, температур, тэмдэг, агааржуулалт болон бусад шаардлага стандарт мөрдөгдөж байгаа эсэхийг шалгах	Химийн бодисын агуулах	Сард нэг удаа	Пи Эс Си ХХК	-	MNS 6458:2014Химийн хорт болон аюултай бодис, бүтээгдэхүүний агуулах, ерөнхий шаардлага
ХИМИЙН БОДИСЫН ХОР АЮУЛЫН ЛАВЛАХ МЭДЭЭЛЛИЙГ ХУДАЛДАН АВАГЧИД ӨГӨХ	Химийн бодис агуулсан бүтээгдэхүүн худалдан авагчид хор аюулын лавлах мэдээллийг хэвлүүлж бүтээгдэхүүнтэй хамт байнга өгч байх	Химийн бодис агуулсан бүтээгдэхүүн худалдан авагчид	Тухай бүр	Пи Эс Си ХХК	-	
Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал 1 800 000						

4.3. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

АРГА ХЭМЖЭЭ	ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	ХАМРАХ ХҮРЭЭ	ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХУГАЦАА	ХАРИУЦАН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ	НИЙТ ЗАРДАЛ /төг/	БАРИМТЛАХ ХУУЛЬ, ДҮРЭМ СТАНДАРТ
ХАТУУ ХОГ ХАЯГДЛЫГ ЗӨӨЖ, ТЭЭВЭРЛЭХ	Хог хаягдлыг тээвэрлэж зайлуулж байх /сард 1-2 удаа/	Агуулахын ойр орчмын	Тогтмол	Пи Эс Си ХХК	800 000	Хог хаягдлын тухай хууль, Ариун цэврийн тухай хууль болон БО багц хуулиуд, холбогдох дүрэм журам стандарт, Хог хаягдлын тухай хууль, Ариун цэврийн тухай хууль болон БО багц хуулиуд, холбогдох дүрэм журам стандарт, Хог хаягдлын тухай хууль, Ариун цэврийн тухай хууль болон БО багц хуулиуд, холбогдох дүрэм журам стандарт
ОРЧНЫ ЭРҮҮЛ АХУЙГ ХАНГАХ	Төсөл хэрэгжиж байгаа талбайн ойр орчимд үүссэн ил задгай хаягдсан хог хаягдалыг түүж, их цэвэрлэгээ хийх	Компанийн орчны 50 м газарт	Тогтмол	Пи Эс Си ХХК	100 000	
ХОГ ХАЯГДЛЫГ ШИЛЖҮҮЛЭХ	Ашигласан хийн хөнгөн цагаан баллонуудыг “Цэцүүх” ХХК-д гэрээний дагуу шилжүүлэх	“Цэцүүх” ХХК	Тухай бүрт	Пи Эс Си ХХК	50 000	
Хог хаягдалын менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал					950 000	

4.4. БО-ны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ

АРГА ХЭМЖЭЭ	ХАМРАХ ХҮРЭЭ	ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХУГАЦАА	ХАРИУЦАН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ	НИЙТ ЗАРДАЛ /төг/	БАРИМТАХ ХУУЛЬ ДҮРЭМ СТАНДАРТ
Агуулах болон ажлын байрыг гал унтраах хэрэгслийн хангамж нэмэгдүүлэх арга хэмжээг авах	Агуулах	Тухай бүрт	Пи Эс Си ХХК	100 000	БО багц хуулиуд, холбогдох дүрэм журам стандарт, Усны тухай хууль, Байгалийн нөөц ашигласан төлбөрийн тухай хууль, ЗГ-н тогтоол, усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь
Гал түймрийн үед хэрхэн ажиллах талаар ажиллагсдын дунд сургалт зохион байгуулах	Агуулахын ажилчдад	2023 онд 1 удаа	Пи Эс Си ХХК	-	
Ажилчдын байгаль орчныг хамгаалах мэдлэг, экологийн боловсролыг дээшлүүлэх	Нийт ажилчид	2023 онд 1 удаа	Пи Эс Си ХХК	-	
Болзошгүй осол, хүний амь насанд аюул учруулж болох нөхцлүүдээс урьдчилан сэргийлэх	Агуулахын ойр орчимд	2023 онд	Пи Эс Си ХХК	-	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, 2003 (сүүлийн нэмэлт өөрчлөлт 2012 оны 5 сарын 17), MNS5078-2001, “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, Үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй” MNS ISO 13688 : 2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ажлын тусгай хувцас-Ерөнхий шаардлага
Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулж байх	Компаны бүх ажилчид	2023 онд 1 удаа	Пи Эс Си ХХК	3 000 000	
Ажилчдад худалдан борлуулж буй химийн бодисын аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа тогтмол өгөх	Бүх ажилчид	2023 онд Тогтмол	Пи Эс Си ХХК, ХАБЭА ажилтан	---	
Ажилчдад анхны тусламж үзүүлэх эм бэлдмэл, боолт болон бусад анхны тусламжийн хэрэгслүүдийг бэлэн байлгах	Компанийн бүх тасалгаанд	Тухай бүр	Пи Эс Си ХХК	50 000	Ахуйн шавж, мэрэгч устгах, халдваргүйжүүлэлт MNS 5161-2 - 2002 6х
Компанийн байранд элдэв төрлийн нян бактери, мэрэгч хортон шавжаас сэргийлэх зорилгоор ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийх	Агуулах, компанийн байранд	2023 онд	Улаанбаатар ариутгал ХХК	500 000	
БО-ны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээний нийт зардал				3 650 000	

4.5. Орчны хяналт шинжилгээний төлөвлөгөө

Байгаль орчны бүрэлдхүүн	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлт	Хяналт шинжилгээ явуулах төрөл, хэлбэр	Хяналт шинжилгээ хийх, Сорьц авах цэгийн байршил	Хяналт шинжилгээ явуулах хугацаа, давтамж	Хяналт шинжилгээ явуулах арга, аргачлал	Хяналт шинжилгээ явуулахад шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмж	Зарцуулагдах төсөв /мян.төг/	Үр дүнг нэгтгэх, тайлагнах арга хэлбэр
Агаар орчин	Тоосжилт, хордолт	Агаарын найрлага, чанар	Агуулахын ойр орчимд, засварын өрөө, дотор орчны агаарт	2023 он 1 удаа	Лабораторийн шинжилгээний арга	Агаараас дээж авагч	220 000	Лабораторийн шинжилгээний үр дүнд үндэслэн
Хөрсөн бүрхэвч	Хүнд металл, агрохимийн үзүүлэлт, химийн шинж чанар	Хөрсний химийн найрлага, элэгдэл эвдрэлийн үзүүлэлтүүд	Агуулахын гадна ойр орчмоос	2023 он 1 удаа	Лабораторийн шинжилгээний арга	Дээжний уут, метр, аппарат, хүрз		
Усан орчин	Усан дахь эрдэс бодисууд, химийн найрлага	Усны бохирдол	Унд ахуйн усны эх үүсвэрээс	2023 он 1 удаа	Лабораторийн шинжилгээний арга	Дээжний сав		
Ундны ус	Усан дахь нян бактерийн судалгаа	Унд ахуйн хэрэглээний ус	Ажилчдын унд ахуйн ус	2023 он 1 удаа	Лабораторийн шинжилгээний арга	Ариун шил		
Орчны хяналт шинжилгээний нийт зардал 220 000								

“Пи Эс Си” ХХК-ний “Химийн бодис импортлох, худалдах, химийн бодисын агуулах” төслийн 2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардалд 11 770 000 төгрөг төсөвлөв.